

Югозападен университет „Неофит Рилски“

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Десислава Георгиева Стоилова
катедра „Финанси и отчетност“, Стопански факултет,
ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград

член на научно жури в конкурс за заемане на академичната длъжност ДОЦЕНТ, обявен
от ЮЗУ „Неофит Рилски“ в ДВ. бр.57/14.07.2017 г.

съгласно Заповед № 1782/31.08.2017 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ –
Благоевград

***Относно:** научната, научно-приложната и професионално-академичната дейност и продукция, представена от Владимир Емилов Ценков - участник в конкурса*

I. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

Владимир Емилов Ценков е роден през 1976 г. Висшето си образование в ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ по специалност „Финанси“ е придобил в Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград. През 2011 г. Владимир Ценков е придобил образователна и научна степен „Доктор“ по научната специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“ с дисертационен труд на тема „*Хипотезата за ефективните пазари и българската капиталова търговия – по примера на индекса SOFIX*“

През 2009 г. кандидатът е назначен като хоноруван преподавател по финансови дисциплини, а в последствие и като асистент в Катедра „Финанси и отчетност“. До момента, Владимир Ценков има значителен преподавателски опит (водени лекционни курсове и семинарни упражнения) по дисциплините „Фондови борси“, „Основи на застраховането“, „Финансов мениджмънт“, „Управление на риска“, „Финансови инвестиции“ и др. Участвал е в разработването на учебна документация (учебни програми и учебни планове), както и в изготвянето на доклади за акредитиране и следакредитационно наблюдение и контрол на специалностите в професионално направление 3.8 Икономика. През последните две години Владимир Ценков съдейства за поддържане на качеството на обучението в Катедра „Финанси и отчетност“ с работата си като катедрен отговорник по качеството и одитор към Отдел „Оценяване и поддържане на качеството“ на ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград.

Владимир Ценков работи активно със студентите и докторантите в Катедра „Финанси и отчетност“. През годините на преподавателската си дейност кандидатът е бил научен ръководител на 112 дипломанти в ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“, трима докторанти (двама от които успешно са защитили дисертационния си труд) и рецензент на 148 дипломни разработки.

Представената за целите на конкурса научна продукция на Владимир Ценков включва общо 19 публикации, от които 4 са самостоятелни, а 15 са написани в съавторство с колеги от Катедра „Финанси и отчетност“. Списъкът с публикации на кандидата включва една монография на тема „Пазарна ефективност на капиталовите пазари от Централна и Източна Европа“, един учебник по „Застрахователни отношения“, две студии, пет статии и десет доклада, публикувани в сборници от научни конференции. Десет от представените публикации са написани на български език, а девет са на английски език.

Представената научна продукция свидетелства, че кандидатът притежава отлична професионална подготовка, познава и цитира коректно основните български и чуждестранни литературни източници по темата на обявения конкурс, умело използва статистически и иконометрични методи за целите на научните си изследвания, като на тази база получава достоверни резултати, формулира аргументирани изводи и целесъобразни препоръки. Резултатите от научните изследвания на кандидата са оформени и представени ясно, прецизно и логично и могат да бъдат използвани от преподаватели, научни работници, експерти, консултанти и анализатори.

II. Оценка на научните и практическите резултати и приноси на представената научна продукция

Представената научна продукция на кандидата съдържа редица резултати с характер на приноси, които обогатяват икономическата теория и практика.

Някои от основните приносни моменти могат да бъдат обобщени както следва:

1. С цел проверка на валидността на допусканията на Хипотезата за ефективните пазари (ХЕП) за капиталовата търговия в централна и източна Европа (ЦИЕ) е анализирана динамиката на дневните стойности на борсови индекси, представляващи капиталови пазари с различна степен на развитие – щатският DJIA (Dow Jones Industrial Average), немският DAX, румънският BET, унгарският BUX, чешкият PXI, руският RTS и българският SOFIX през периода 03.01.2005 г. – 30.12.2011 г., както и получената на тяхна база възвръщаемост. В друго подобно изследване е анализирана динамиката на пазарната ефективност на водещите глобални капиталови пазари и пазарите на страните от ЦИЕ (Румъния, Унгария, Латвия, Естония, Литва, Чехия, Русия, Полша и България) през периода 02.01.2004 г. – 31.12.2014 г. Проследени са информационните връзки на влияние с насоченост развит – развиващ се капиталов пазар в контекста на ХЕП, като се отчита влиянието на глобалната финансова криза от 2008 г.

Получените резултати дават основание за отхвърляне на допусканията за пазарна ефективност според слабата форма на Хипотезата за ефективните пазари за капиталовата търговия в посочените държави от централна и източна Европа. В резултат на направените изследвания е установено, че Хипотезата на разделянето, която предполага, че динамиката на развиващите се пазари не зависи от промените в развитите, не се потвърждава по отношение на капиталовите пазари в страните от централна и източна Европа. Авторът констатира, че потвърждение на посочената хипотеза се наблюдава само за българския и румънския пазар и то само за предкризисния период. Пазарната ефективност на капиталовите пазари от ЦИЕ, както и информационната им асиметрия са пряко детерминирани от въздействието на водещите развити капиталови пазари. За унгарския, чешкия и руския индекси корекцията в тяхната информационна ефективност е следствие на въздействието на германския

индекс DAX, за разлика от румънския и българския индекси, където водеща роля има развитието на щатския капиталов пазар.

2. Задълбочено са анализирани връзките между индикаторите за потребителско доверие и бизнес доверие и динамиката на капиталовите пазари в страните от Югоизточна Европа (България, Хърватска, Гърция, Словения, Турция, Румъния и Македония) през периода 2005-2015 г., като са направени изводи за значимостта на тези връзки от гледна точка на големината и хомогенността на пазарите от региона. Получените резултати поставят акцент върху взаимодействието между бизнес доверието и капиталовите пазари, като посоката му зависи от степента на развитие на пазара. Авторът констатира, че при по-развитите пазари на Турция, Гърция и Хърватска, зависимостта е в унисон с допусканията на Хипотезата за ефективните пазари и е по линията на влияние „бизнес доверие – капиталов пазар“. Обратна зависимост се наблюдава при по-слабо развитите капиталови пазари на България, Македония, Румъния и Словения. В резултат на направеното изследване, авторът заключава, че степента на развитие на капиталовите пазари определя и връзката им с потребителското доверие, като при по-развитите пазари посоката на влияние е от потребителското доверие към капиталовите пазари, докато при по-слабо развитите капиталови пазари въздействието е в обратна посока.

3. Изследвана е пазарната ефективност на българския капиталов пазар, както и трансмисионните механизми за предаване на кризисните импулси с насоченост развит – развиващ се пазар, като са използвани данни за дневните стойности на логаритмична възвръщаемост от индексите SOFIX, DAX и DJIA през периода 03.01.2005 г. – 28.12.2009 г. Резултатите свидетелстват за нарушаване на пазарната ефективност на българската капиталова търговия, представена чрез индекса SOFIX, което е детерминирано както от глобалните кризисни импулси от 2008 г., така и в контекста на връзката развит – развиващ се пазар. Авторът открива доказателства, както за отхвърляне на Хипотезата за разделянето в условията на кризисна пазарна динамика, така и за по-силната предразположеност на българския капиталов пазар към въздействия от страна на щатския пазар, отколкото от страна на водещите европейски пазари и в частност на германския индекс DAX. На основата на изследването на динамиката на българския индекс в контекста на глобалната криза от 2008 г. авторът открива доказателства за предразположеността на българския капиталов пазар към по-

бърза и по-силна реакция на отрицателни новини, характерни за кризисния период, в противовес на по-умерената реакция на положителните пазарни импулси, характерни за годините преди финансовата криза.

III. Критични бележки и препоръки

При описанието на приносите в научната продукция на кандидата са използвани понятията „предкризисен период“ и „следкризисен период“, като не е посочено кои точно години се включват в двата периода. По този начин не става ясно за кои конкретно периоди от време се отнасят получените резултати.

Посоченият пропуск не поставя под съмнение изследователските качества на кандидата и не намалява достойнствата на представената научна продукция.

IV. Заключение

В заключение трябва да се посочи, че Владимир Емилов Ценков е работил старателно и добросъвестно. Представената за целите на конкурса научна продукция е с добро качество и свидетелства, че кандидатът притежава задълбочени знания по темата на конкурса, както и способности за осъществяване на качествени научни изследвания. Считам, че кандидатът отговаря на изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 3.8 Икономика / Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (Пазарна ефективност на капиталовите пазари от Централна и Източна Европа).

С оглед на горепосоченото препоръчвам на уважаемото научно жури да присъди на Владимир Емилов Ценков академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 3.8 Икономика / Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (Пазарна ефективност на капиталовите пазари от Централна и Източна Европа).

18 октомври 2017 г.

Член на научно жури:

(доц. д-р Десислава Стоилова)